

Seminarium IEiAK: Wzorzec życia wieckiego w buddyjskiej literaturze dydaktycznej Buriatów

Wzorzec życia wieckiego w buddyjskiej literaturze dydaktycznej Buriatów (XIX - pocz. XX w.)

Serdecznie zapraszamy na Seminarium IEiAK, podczas którego dr Ayur Zhanaev (IPSiR UW) wygłosi referat na temat alternatywnych przedradzieckich „tradycji” myślenia w Buriacji.

Przydatne informacje [Link do strony wydarzenia: zoom](#) [1]

Data rozpoczęcia: 12-05-2021

Godzina: 10:30

Dyskusje na temat sekularyzacji w regionie mongolskim/syberyjskim z reguły toczą się w kontekście modernizacji typu radzieckiego i polityki antyreligijnej. Najczęściej podkreśla się w nich, że działania tego typu kończą się niepowodzeniem. Różne magiczno-religijne wierzenia lub praktyki, które przetrwały w życiu codziennym, oraz przejawy włączania pewnych elementów rzeczywistości sowieckiej do „nadprzyrodzonych” narracji są postrzegane jako dowód niepełnej sekularyzacji. Wprawdzie te argumenty z pewnością dostarczają w pewnym stopniu wyjaśnienia procesów zachodzących w okresie, do którego się odnoszą, zastanawia jednak czy przedradziecka „tradycja” myślenia była wewnątrznie jednorodna i niezróżnicowana.

Znana wśród Buriatów tradycja buddyzmu tybetańskiego zakłada odrębne instytucjonalne i normatywne funkcjonowanie religii (śasın) i państwa (törö). Niektórzy badacze określają tę ostatnią sferę jako wiecką, w tym sensie, że nie należy ona do sfery religijnej. W zaproponowanym wykładzie zamierzam pogłębić wiedzę o tej wieckiej sferze poprzez zbadanie sposobów przedstawiania porządków poza-religijnych w buddyjskich tekstach dydaktycznych Buriatów z XIX początku XX wieku. Opiszę, w jaki sposób system religijny dyskursywnie różnicuje sferę wiecką (qara - sfera „czarna”) na „ad prawny” (qauli-yin yosu) i „tradycyjny” ludowy (jangsil-un yosu) jako odrębne porządki. Zwracam uwagę na to, że system religijny Buriatów oferuje wyraźny wzór życia wieckiego

Na skróty

- [Dziury](#)
- [Katalog biblioteki](#)

wpisujący się w buddyjski system, ale znacząco odmienny od wzoru obowiązujecego duchownych. Wzór życia świeckiego wykształcony był i propagowany w buddyjskiej literaturze dydaktycznej, którą poddamy analizie w moich badaniach, które wpisują się w nurt antropologii i socjologii historycznej i przedstawię pozaeuropejskie konteksty myślenia społecznego.

Krótką informacją na temat literatury dydaktycznej: Buddyjskie dzieła kanoniczne zazwyczaj nie były dostępne dla zwykłych wiernych ze względu na język (z reguły tybetański) oraz złożoność wykształcenia. W związku z tym, głównym sposobem szerzenia buddyzmu wśród osób poza klasztorami było rozpowszechnianie literatury dydaktycznej. Były to krótkie księgi z nakazami, powieści, wierszyki, bajki pisane w piśmie klasycznym mongolskim, dystrybuowane w formie odręcznej lub drzeworytów. Prawie w każdej rodzinie buriackiej w okresie przedrewolucyjnym przechowywano tego rodzaju literaturę, która była czytana/interpretowana, opowiadana i rozpowszechniana. Analiza tych dokumentów pozwala na wgląd w jeden z ważniejszych czynników kształtujących wada społecznego i idee normatywności w tym okresie.

Temat idei wada społecznego w kulturze buriackiej, a szerzej w mongolskim kręgu kulturowym, jest przedmiotem moich badań już od dłuższego czasu. W listopadzie 2018 roku przeprowadziłem wstępny wyjazd w sprawie orientalisty/mongolisty Władysława Kotwicza (archiwum PAU PAN, Kraków) w ramach projektu „Źródła systemów normatywnych w Azji Wewnętrznej” sfinansowanego ze środków Uniwersytetu Warszawskiego. We wrześniu 2019 roku prowadziłem wyjazd w Instytucie Rękopisów Orientalnych w Petersburgu korzystając z miesięcznego stypendium Niemieckiego Instytutu Historycznego w Moskwie. Obecnie zajmuję się tymaczeniem i analizą tej literatury, dostępnej online na stronie projektu *Preservation of the disappearing book heritage of Siberian Buddhists* (<https://eap.bl.uk/project/EAP813> [2]).

Bio:

Ayur Zhanaev uzyskał doktorat w ISNS UW, obecnie pracuje na stanowisku adiunkta w Zakładzie Prawnych i Społecznych Badań Integralnokulturowych IPSiR WSNSiR UW. Aktualnie Ayur Zhanaev prowadzi badania, celem których jest pogłębione poznanie i opisanie systemów normatywnych obszaru chińsko-mongolsko-rosyjskiego pogranicza, opierających się na religii (analiza buddyjskiej literatury dydaktycznej), obyczajach i lokalnych projektach prawnych. <https://uw.academia.edu/AyurZhat> [2]

Adres URL źródła: <https://dev.etnologia.uw.edu.pl/aktualnosci/seminarium-ieiak-wzorzec-zycia-swieckiego-w-buddyjskiej-literaturze-dydaktycznej>

Odniesienia

[1] <https://us02web.zoom.us/j/82142178960?pwd=YldUWEhXNDRSb0JORzhxZjdmVGIEZz09>

[2] <https://dev.etnologia.uw.edu.pl/about%3Ablank>